

باسمه تعالی

مشخصات شرکت کننده			
نام	علی	نام خانوادگی	سلطانی
کد ملی	۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱	شغل	آموزگار
استان	فارس	شهر	فسا

- عنوان محتوای انتخابی از کتاب درسی :

پایه ، کتاب درسی و بخش انتخابی برای نقد را بصورت دقیق بیان کنید.

پایه	چهارم
کتاب درسی	هدیه های آسمان
بخش انتخابی	درس چهارم (یک نماز و ده رکوع)

- میزان استفاده از هوش مصنوعی :

لطفا صادقانه بیان کنید که چه میزان ، در کدام قسمت ها و از کدام پلتفرم هوش مصنوعی استفاده کرده اید.

همه ی مطالب و نقد های وارد شده از ذهن خودم می باشد ولی در بعضی از موارد که نیاز به مثال یا نکته خاصی بود، از هوش مصنوعی chat gpt استفاده کردم که به تفکیک در زیر عنوان می کنم؛
برای نوشتن پیشنهاد ایجابی در شاخص پنجم (فعالیت و یادگیری) از هوش مصنوعی کمک گرفتم.
مثال شاخص ششم (توجه به پیش نیازهای یادگیرنده) با استفاده از هوش مصنوعی نوشته شده است.

• مقدمه / بیان مسئله نقد:

بیان کنید که چه نیازی احساس کردید که این قسمت را برای نقد انتخاب کردید و در صورت امکان دلیل و استدلال بیاورید.

درس «یک نماز و ده رکوع!» یکی از درس‌های روایی کتاب هدیه‌های آسمانی پایه چهارم است که می‌کوشد مفهومی عبادی (نماز آیات) را نه از طریق آموزش مستقیم، بلکه با بهره‌گیری از داستان، گفت‌وگو و موقعیت خانوادگی به دانش‌آموز منتقل کند. این نقد میکوشد تا میزان موفقیت درس را در تحقق اهداف تربیتی و آموزشی بررسی کند.

• شاخص‌های انتخابی برای استفاده در نقد :

در ابتدا از شاخص‌های داورى که در اختیاران قرار گرفته است ، چند مورد را به دلخواه و برحسب نیاز انتخاب کنید و در این بخش آن‌ها را نام ببرید.

۱	توجه به علاقه و انگیزش دانش‌آموز
۲	تناسب محتوا با توان یادگیری و ویژگی‌های رشدی
۳	سودمندی و پیوند با زندگی واقعی
۴	سازماندهی و سیر منطقی یادگیری
۵	فعالیت‌های یادگیری
۶	توجه به پیش‌نیازهای یادگیرنده
۷	
۸	
۹	
۱۰	

• شرح نقد :

در این بخش تمام انتقادات و نکاتی که نسبت به محتوای درسی انتخاب شده دارید را بیان کنید. سعی داشته باشید در صورت امکان، راهکارهای مطلوبی هم ارائه دهید. قالب نگارش این قسمت هم به این صورت است که ابتدا نام شاخص انتخابی را بیان و سپس نقد خود را ذیل همان شاخص عنوان کنید.

شاخص انتخابی	تشریح نقد بر اساس شاخص انتخابی
۱ توجه به علاقه و انگیزش دانش‌آموز	درس با روایت یک موقعیت آشنا (خانه و حضور مادر بزرگ) آغاز می‌شود و کنجکاوی کودک نسبت به رفتار متفاوت بزرگ‌ترها، به‌طور طبیعی انگیزه ورود به درس را ایجاد می‌کند. استفاده از شخصیت کودک هم‌سن مخاطب («سینا») و طرح پرسش در دل روایت، از نقاط قوت درس در جلب توجه دانش‌آموز است. نکته انتقادی: با وجود شروع جذاب، روایت در بخش‌هایی طولانی می‌شود و فرصت‌هایی برای مشارکت فعال دانش‌آموز در میانه داستان پیش‌بینی نشده است. افزودن پرسش‌های مکث‌دار یا فعالیت‌های کوتاه بین بخش‌های روایت می‌توانست انگیزش را پایدارتر کند.
۲ تناسب محتوا با توان یادگیری و ویژگی‌های رشدی	مفهوم «نماز آیات» در این درس به‌صورت ساده و غیرتخصصی مطرح شده و از ورود به جزئیات فقهی پرهیز شده است؛ امری که با سطح رشدی دانش‌آموز پایه چهارم تناسب دارد. بیان این نماز در بستر یک تجربه خانوادگی، فهم اولیه را تسهیل می‌کند. نکته قابل تأمل: در متن درس، جمله‌ای مانند «مادر به سینا گفت من و مادر بزرگ نماز آیات می‌خوانیم» به‌روشنی نام نماز را ذکر می‌کند، اما توضیح روشنی درباره چرایی نماز آیات یا موقعیت‌هایی که این نماز خوانده می‌شود، ارائه نمی‌شود. این امر سبب می‌شود یادگیری دانش‌آموز به سطح آشنایی اسمی محدود بماند و به توضیح معلم وابسته شود.

۳	سودمندی و پیوند با زندگی واقعی	انتخاب نماز آیات از این جهت سودمند است که دانش‌آموزان ممکن است در زندگی واقعی (زلزله، حوادث طبیعی) با آن مواجه شوند. طرح این نماز در قالب درس مدرسه، می‌تواند آمادگی ذهنی و دینی ایجاد کند. ضعف محتوایی: درس از این ظرفیت استفاده کامل نمی‌کند؛ زیرا هیچ فعالیتی برای پیوند دادن مفهوم نماز آیات با تجربه‌های واقعی یا احتمالی زندگی دانش‌آموز (مانند پرس‌وجو از خانواده یا مرور تجربه‌های قبلی) طراحی نشده است.
۴	سازماندهی و سیر منطقی یادگیری	ساختار کلی درس (روایت → پرسش → مشاهده رفتار عبادی) از منطق آموزشی قابل قبولی برخوردار است. همچنین تنوع اجزای درس (متن داستانی، شعر، فعالیت نوشتاری) به یکنواخت نشدن جریان یادگیری کمک می‌کند. ایراد سازمانی: درس فاقد یک جمع‌بندی صریح و دانش‌آموز‌محور درباره مفهوم نماز آیات است. نبود این جمع‌بندی، سبب می‌شود هدف آموزشی درس برای برخی دانش‌آموزان مبهم باقی بماند.
۵	فعالیت‌های یادگیری	در درس «یک نماز و ده رکوع!»، فعالیت‌های یادگیری پیش‌بینی‌شده عمدتاً معطوف به تقویت حیطه عاطفی و توجه به معنا هستند؛ مانند خواندن شعر، بازگویی مضمون درس و گفت‌وگوی کلاسی. این فعالیت‌ها به ایجاد فضای معنوی و علاقه‌مندی اولیه کمک می‌کنند و از این نظر با هدف کلی درس هم‌خوان‌اند. با این حال، بیشتر فعالیت‌ها در سطوح پایین شناختی (یادآوری، بازشناسی و بیان مجدد) باقی می‌مانند و کمتر دانش‌آموز را به تحلیل، مقایسه یا اظهار نظر شخصی درباره مفهوم نماز آیات سوق می‌دهند. در نتیجه، امکان تعمیق یادگیری و تثبیت فهم مفهومی برای همه دانش‌آموزان به‌صورت یکسان فراهم نمی‌شود. پیشنهاد ایجابی:

		در کنار فعالیت‌های موجود، افزودن دست‌کم یک فعالیت ساده اما تحلیلی می‌تواند اثربخشی آموزشی درس را افزایش دهد؛ برای مثال، از دانش‌آموز خواسته شود نمازهای مختلفی را که می‌شناسد با هم مقایسه کند یا درباره موقعیتی که نماز آیات خوانده می‌شود نظر خود را بیان کند. چنین فعالیتی، بدون افزایش بار محتوایی، سطح یادگیری را ارتقا داده و نقش فعال‌تری برای دانش‌آموز در فرآیند یادگیری ایجاد می‌کند.
۶	توجه به پیش‌نیازهای یادگیرنده	این درس به‌طور ضمنی بر این پیش‌فرض استوار است که دانش‌آموز پایه چهارم: با مفهوم کلی «نماز» آشناست، ارکان اصلی نماز (قیام، رکوع، سجود) را می‌شناسد، و نمازهای یومیه را به‌صورت اجمالی تجربه کرده است. این پیش‌نیازها، با توجه به محتوای پایه‌های قبل، فرض‌های معقول و قابل قبولی هستند و از این جهت، درس از نظر پیوستگی عمودی دچار گسست آشکار نیست. نکته انتقادی: با وجود این، درس هیچ نشانه یا فعالیت تشخیصی برای فعال‌سازی پیش‌دانسته‌های دانش‌آموز ارائه نمی‌کند؛ برای مثال: – پرسشی درباره انواع نمازهایی که دانش‌آموز می‌شناسد، – یا یادآوری کوتاهی از رکوع و سجود به‌عنوان زمینه ورود به «ده رکوع». در نتیجه، ورود به مفهوم «نماز آیات» بیشتر مبتنی بر روایت است تا فعال‌سازی آگاهانه پیش‌نیازهای ذهنی دانش‌آموز. این موضوع می‌تواند برای دانش‌آموزانی که تجربه نماز کمتری دارند، موجب درک ناقص یا سطحی از مفهوم شود. پیشنهاد اصلاحی: افزودن یک فعالیت کوتاه آغازین (مانند یک پرسش گفت‌وگویی یا تمرین یادآوری) می‌توانست پیوند روشن‌تری میان دانسته‌های قبلی

دانش‌آموز و محتوای جدید درس برقرار کند و یادگیری را عمیق‌تر سازد.		
		۷
		۸
		۹
		۱۰

• جمع بندی نقد:

محتوای ارائه شده را بصورت خلاصه و اجمالی توضیح دهید و مطالب خود را جمع بندی کنید.

درس «یک نماز و ده رکوع!» از نظر جذابیت روایی، پیوند عاطفی و انتخاب موقعیت آموزشی، نقاط قوت قابل توجهی دارد؛ اما از منظر عمق بخشی مفهومی، و طراحی فعالیت‌های یادگیری، نیازمند تقویت است. این درس بیش از آنکه به تنهایی یک واحد کامل یادگیری باشد، به عنوان «موقعیت آغازین یادگیری» عمل می‌کند که موفقیت نهایی آن وابسته به مداخله هدفمند معلم است.

• منابع مورد استفاده :

در صورتیکه از کتاب ، مقاله و ... در نوشتن نقد خود استفاده کردید، نام آن ها را بیان کنید.

تجربیات شخصی از تدریس در کلاس درس